

בעל העקידה

מתורתו של רבינו רבי יצחק עדאמה זיע"א

מחבר ספר "עקידת יצחק"

גיליון כ"ז - פרשת תזריע תשפ"ו

מהדורת איל

סדר חלוקת דרגות מיני טומאות הגוף

שחין ומכוה, והם כנגד ארבעת היסודות של הבריאה, אויר, עפר, מים ואש, הבהרת כנגד האויר, השאת שהיא כהה יותר כנגד העפר, השחין שהוא דם כנגד המים, והמכוה כנגד האש, וכנגדם מנו חז"ל (ערכין טו-טז) ארבעה מיני חטאים המביאים לידי צרעת, והם: א. גסות הרוח כנגד יסוד האויר. ב. לשון הרע כנגד יסוד המים, כקול מים רבים שאינם עוצרים במקומם, כך הלשון המדברת. ג. החמדה היתירה כנגד יסוד העפר, שהמתאווים תאוה כל מה שיש להם נחשב בעיניהם כעפר, כמו הנחש. ד. הכעס והרציחה שהם כנגד יסוד האש.

ג. לאחר מכן, כתבה התורה את נגעי הראש, שהם כנגד הדעות הכוזבות המשובשות בחסרון האמונה, והם כוללים שני מיני צרעת, במקום שיער, כנגד האדם המסתיר את דעותיו הכוזבות, ולכך הם במקום שיער, שהם תחת השיער הרגיל שלו, ושלא במקום שיער, כנגד האדם המפרסם את דעותיו המשובשות בגלוי ואינו מסתיר אותם. לרוב חומרת טומאה זו הבאה מדעות הכוזבות, כתבה התורה דוקא בנגעים אלו את הציווי 'בדד ישב מחוץ למחנה מושבו', שיש להתרחק ביותר מאדם הנגוע בנגעים אלו ככל האפשר.

ד. אחר כך נאמרה פרשת צרעת הבגדים, שהם כנגד מידות האדם שהורגל בהם מחמת שהתנהג בהם קודם לכן, והבגדים רומזים למידות האדם, כמו שנאמר (לעיל א' א) 'וּלְבַשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בַד', וכן נאמר בתהלים (קלג ב) 'כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן וְזָקֵן אֶהְרֹן שִׁירֵד עַל פִּי מְדוּתָיו', ובקהלת (טו ט) 'בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְגָדֶיךָ לְבָנִים', וצרעת הבגדים באה מחמת החטאים הנמשכים מהמידות וההנהגות הרעות.

ה. פרשת הנגעים האחרונה היא נגעי בתים, שהם כנגד קלקול ההנהגה הנמשך אליו משכניו סביבתו שמתעסק עמהם, ונמשך אחריהם בדעותיהם ובהנהגותיהם, לכך שלח ה' את נגעי הבתים לרמוז ענין זה שצריך להיזהר לבחור לו שכן טוב ולהתרחק משכן רע המושכו לחטוא.

עקידת יצחק שער סא

לארבעה מינים: א. יולדת ונדה שהם טומאות מוכרחות בדרך הטבע. ב. טומאת זבה, שגם היא מדרך הטבע, אבל אינה מוכרחת בטבע אלא היא יתירה ותוספת בטבע. ג. מיני צרעת גוף האדם שהם מטעות ושיבוש של הטבע. ד. צרעת הבגד והבתים שהם כנגד הטבע לגמרי. ואפשר להמשיל זאת לעניני האכילה, שעיקר האכילה היא הכרח טבעי, שהאדם מוכרח לאכול כדי לחיות, אבל הכרח האכילה מביאה את האדם לאכול יותר ממה שהוא צריך, ומותרות אלו מביאות את האדם לאכול גם מאכלים האסורים באכילה, ואכילה זו אינה נגד הטבע האנושי, אבל היא נגד דין התורה, ולאחר מכן יכול לבא לידי אכילת עפר ובשר חי שהוא נגד הטבע האנושי, וכמנהג הבהמות.

עתה נבאר את סדר דרגות הטומאה לפי החלוקה לחמשה חלקים:

א. תחילה פתחה התורה במין הראשון של הטומאה הקלה ביותר, שהיא טומאת יולדת, המוכרח לבא בדרך הטבע, ואת טומאת הנדה והזבה הרחיקה התורה לכותבה בסוף פרשת מצורע לאחר כל טומאת הצרעת, כדי ללמד את האדם, שלא יחשוב שמאחר והוא כבר טמא בטומאה המוכרחת בדרך הטבע, יכול הוא גם להוסיף במותרות הטומאה שגם הם מדרך הטבע, לכך הפסיקה התורה בטומאת הצרעת לרמוז לאדם, שאם הוא יבא להטמא במותרות אף שהן בדרך הטבע, הוא יוכל להגיע גם לטומאות חמורות יותר היוצאות לגמרי מדרך הטבע, שהם כל מיני הצרעת, ולכך כתבה התורה את טומאת הנדה והזבה לאחר טומאת הצרעת, ללמד שאף ששניהם ענינים טבעיים, מכל מקום הם רחוקים זה מזה ונמצאים בשני הקצוות, הטומאה הטבעית המוכרחת, והתוספת של הטומאה שאינה מוכרחת שהיא חמורה מאד לפי שאפשר לבא ממנה גם אל טומאות שאינן בדרך הטבע.

ב. לאחר שכתבה התורה את טומאת היולדת שהיא טומאה טבעית הקשורה לחומר האדם, מפרשת התורה את טומאת נגע צרעת העור, אשר הם שייכים ליסודות ותכונות הגוף והנפש הבאים בתורשה מההורים, והם כוללים ארבעה מיני צרעת, בהרת, שאת,

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּימֵי נִדַת דִּוְתָהּ תִטְמָא (ויקרא יב. ב)

פרשה זו פרשת תזריע, והפרשה שלאחריה פרשת מצורע, עוסקות שתיהן בעניני טומאות הבאות לאדם מתוך גופו, ונראה שהם מתחלקות לחמשה מיני טומאות: א. טומאת יולדת ונדה וזבה. ב. ארבעה מיני נגעי צרעת העור. ג. נגעי הראש והזקן. ד. נגעי בגדים. ה. נגעי בתים.

קודם שנבא להתבונן בחמשת מיני טומאות הללו וכנגד מה הם, יש להעיר כמה הערות בסדר הטומאות האמורות בפרשיות אלו:

א. מדוע פתחה התורה בענין טומאת יולדת, ולאחר מכן הפסיקה בכל מיני טומאת הצרעת, ורק בסוף פרשת מצורע חזרה וכתבה את טומאת נדה וזבה, אשר לכאורה טומאה זו שייכת יותר לטומאת הלידה, ששתיהן ענינים טבעיים, ואילו טומאת הצרעת איננה טבעית כלל. ומדוע לא סמכה התורה את טומאת הנדה והזבה לטומאת יולדת, ורק לאחר מכן תכתוב את כל עניני טומאת הצרעת.

ב. דין המצורע הוא, שצריך לשבת בדד מחוץ למחנה, שנאמר (ג' מו) 'כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הִנְגַע בּוֹ יְטָמֵא טָמֵא הוּא בְּדַד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ', ודין זה נוהג בכל מיני צרעת האדם, ומדוע נכתב פסוק זה דוקא בנגעי הראש והזקן, ולא בשאר ארבעת מיני צרעת העור.

ביאור ענין חמשת מיני הטומאה היוצאות מן הגוף הוא, שהם כנגד חמשה חסרונות שמחמתם מגיע האדם לידי חטאים ועוונות: הראשון הוא, מחמת חומר גוף האדם שמטבעו נמשך אל החטא, השני הוא, מחמת מיזוג הכוחות הנפשיים הבאים בתורשה מההורים, ומהאנשים המגדלים אותו. השלישי הוא, מחמת המידות שהוסיף האדם לעצמו על ידי הרגליו במעשים לא טובים שנהג בהם במשך שנות חייו ונקבעו בו כטבע. הרביעי הוא, מה שנמשך האדם בדעותיו אחר סביבתו, לחשוב על דברים טובים שהם רעים וכן להיפך. והחמישי הוא, מפני שסובר בדעתו מחשבות משובשות באמונה.

אכן אפשר גם לחלק את מיני הטומאות הללו באופן אחר, שבו הן מתחלקות